

POLITIKY
EURÓPSKEJ ÚNIE

Clá

Colná únia EÚ:
ochrana ľudí
a uľahčenie
obchodu

Colný systém zjednodušuje zákonný obchod a chráni nás pred nebezpečným tovarom, nelegálnym obchodovaním, podvodmi, terorizmom a organizovaným zločinom.

POLITIKY EURÓPSKEJ ÚNIE

Táto brožúra je súčasťou série publikácií, ktoré vysvetľujú, čo robí Európska únia v rôznych politických oblastiach, aké sú dôvody jej opatrení a aké výsledky dosiahla.

Tieto brožúry môžete nájsť online:

http://europa.eu/pol/index_sk.htm

<http://europa.eu/!FH34mj>

Ako funguje EÚ
Európa v 12 lekciách
Európa 2020: Stratégia rastu EÚ
Zakladatelia EÚ

Bankovníctvo a financie

Bezpečnosť potravín

Boj proti podvodom

Clá ✕

Dane

Digitálna agenda

Doprava

Energetika

Euro a hospodárska a menová únia

Hospodárska súťaž

Hranice a bezpečnosť

Humanitárna pomoc a civilná ochrana

Kultúra a audiovizuálna oblasť

Medzinárodná spolupráca a rozvoj

Migrácia a azyl

Námorné záležitosti a rybníctvo

Obchod

Oblasť klímy

Podnikanie

Poľnohospodárstvo

Regionálna politika

Rozpočet

Rozšírenie

Spotrebiteľia

Spravodlivosť, základné práva a rovnosť

Verejné zdravie

Vnútroštržný trh

Výskum a inovácie

Vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport

Zahraničné veci a bezpečnostná politika

Zamestnanosť a sociálne veci

Životné prostredie

OBSAH

Prečo potrebujeme colnú úniu? 3

Ako EÚ postupuje – riadenie
colnej únie 5

Colný systém a občania 8

Výhľad – dnes, zajtra
a v budúcnosti 11

Ďalšie informácie 12

Politiky Európskej únie Clá

Európska komisia

Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu

Citizens information

1049 Brusel

BELGICKO

Rukopis bol dokončený v novembri 2014

Fotografia na titulnej strane a na strane 2:

© iStockphoto.com/Oxford

12 strán — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-41601-9

doi:10.2775/16982

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej
únie, 2014

© Európska únia, 2014

Rožmnožovanie je povolené. Na použitie alebo
reprodukcii jednotlivých fotografií je potrebné získať
súhlas držiteľov autorských práv.

Prečo potrebujeme colnú úniu?

Colná únia patrila medzi prvé úspechy Európskej únie a aj v globálnom prostredí 21. storočia zostáva kľúčovým prínosom. Colná únia spočíva v tom, že jej členovia uplatňujú rovnaké clá na tovar dovážaný na jej územie z ostatných krajín sveta, pričom medzi sebou žiadne clá neuplatňujú. Colná únia EÚ je veľmi zložitý systém – úplne sa zrušili vzájomné kontroly medzi jej členmi a zaviedla sa široká škála spoločných pravidiel vývozu a dovozu.

Colná únia EÚ má podobnú funkciu ako pokožka tela. Obklopuje vnútorný trh EÚ a umožňuje voľný vnútorný pohyb tovaru, pričom kontroluje jeho vonkajší dovoz a vývoz. Vnútorný trh, na ktorom môžu podniky predávať svoje výrobky a investovať v akomkoľvek členskom štáte EÚ, by bol bez colnej únie EÚ prakticky nemysliteľný.

Colnú úniu EÚ spravuje v teréne 28 colných orgánov členských štátov, ktoré konajú ako jeden celok. Colní úradníci dohliadajú na pohyb tovaru na vonkajších hraniciach EÚ, čiže v prístavoch, na letiskách a pozemných hraničných priechodoch, ako aj v rámci územia Únie.

Tým chránia spotrebiteľov pred nebezpečným tovarom a zdravotnými rizikami a zvieratá a životné prostredie pred chorobami rastlín a zvierat. Colní úradníci zabraňujú nehodám a sú v prvej línii obrany pred rizikami v dodávateľskom reťazci, ako aj boja proti organizovanému zločinu a terorizmu. Dovážaný tovar (od hračiek po potraviny a lieky), ktorý sa predáva v Európe, je vďaka ostrážitosti colných orgánov bezpečný.

Colné orgány tiež dozerajú na vývoz citlivého tovaru – napríklad zabezpečujú, aby sa európske kultúrne poklady nevyvážali nelegálne. Colné orgány v rámci medzinárodných záväzkov EÚ zabraňujú aj nezákonnému vývozu odpadov.

Medzi mnohé úlohy, ktoré colné orgány vykonávajú, patrí aj ochrana životného prostredia. Zahŕňa kontrolu obchodu so vzácnymi druhmi zvierat, ako aj s exotickým drevom z ohrozených lesov. Colní úradníci dohliadajú i na to, či sa zvieratá prepravujú vo vyhovujúcich priestoroch a či je o ne dobre postarané.

Colné orgány sa zameriavajú najmä na komerčnú prepravu, ale takisto vykonávajú prehliadky cestujúcich a hľadajú nezákonný alebo nebezpečný tovar, ako sú

napríklad drogy alebo zbrane, a tovar, ktorý predstavuje riziko prenosu chorôb zvierat. Colné orgány bežne nekontrolujú pohyb osôb ani ich pasy, to je úlohou orgánov ochrany hraníc alebo polície.

Pre podniky pôsobiace v medzinárodnom obchode a doprave colná únia EÚ znamená spoločné a zjednodušené postupy v celej Únii. Na dovážaný tovar sa vzťahujú rovnaké pravidlá bez ohľadu na to, kde bol v EÚ prihlásený na preclenie, a po preclení sa tovar môže voľne pohybovať alebo predávať kdekoľvek v rámci colného územia EÚ.

Hoci výber dovozných ciel už nie je najdôležitejšou úlohou colných orgánov, dovozné clá sú naďalej dôležitým zdrojom príjmov v EÚ. V roku 2013 tvorili takmer 11 % rozpočtu EÚ, čo predstavuje 15,3 miliardy EUR.

EÚ je najväčším obchodným blokom na svete, takže z globálneho hľadiska je colná únia EÚ významným hráčom v medzinárodnom obchode. Jej pozícia pri vyjednávaní je tak pevnejšia než pozícia akejkoľvek jednotlivkej krajiny EÚ, ktorá koná samostatne.

Ochrana našich občanov, prosperita našich podnikov a podpora obchodu v EÚ závisí od prvotriednych služieb, ktoré zabezpečuje hladko fungujúca colná únia.

Colné činnosti v EÚ v súčasnosti pokrývajú takmer 16 % svetového obchodu a každý rok colní úradníci odbavia dovoz a vývoz v hodnote viac než 3 400 miliárd EUR. Rozsah činností, ktorým sa colné orgány musia venovať, je ohromujúci: **v priemere každú minútu** sa dovezie

Video: prežite minútu bežného dňa colných úradníkov.

alebo vyvezie 4 200 ton tovarov, ku ktorým sa vykoná viac než 500 colných vyhlásení, a zároveň je zadržaných okolo 70 falšovaných a pirátskych tovarov. S nárastom medzinárodného obchodu sa dovoz a vývoz rozširuje o čoraz rozmanitejšie tovary. Vďaka koordinácii na úrovni EÚ dokážu colné orgány s týmto rastom obchodnej výmeny udržiavať krok.

Čo je colná únia?

O colnej únii hovoríme vtedy, keď sa skupina krajín rozhodne spoločne uplatňovať rovnaké colné sadzby alebo dovozné clá na tovary z ostatných krajín sveta. Krajiny v tejto únii tiež súhlasia, že nebudú uplatňovať clá vo vzájomnom vzťahu. To v podstate znamená, že tovar, ktorý prešiel colnou kontrolou, sa môže medzi krajinami colnej únie voľne pohybovať.

Colné únie existujú aj inde vo svete. Napríklad Mercosur združuje niekoľko juhoamerických krajín a tiež existuje únia medzi Ruskom a viacerými krajinami, ktoré s ním susedia.

Colná únia sa líši od dohody o voľnom obchode v tom, že dohodou o voľnom obchode sa rušia clá len medzi krajinami, ktoré sú stranami dohody. Uplatňovanie rovnakých colných sadzieb na tovar z iných krajín nie je v takejto dohode upravené.

Posúvanie hraníc – ako sa to začalo

Belgicko, Holandsko a Luxembursko vytvorili v roku 1944 colnú úniu Benelux, ktorá začala fungovať v roku 1948. Mladí demonštranti na fotografii požadovali ďalšie zrušenie hraníc a colných kontrol.

Nemecko, Francúzsko a Taliansko sa pripojili ku krajinám Beneluxu a v roku 1951 založili Európske spoločenstvo uhlia a ocele. Jeho predseda, bývalý belgický premiér Paul Henri Spaak, začal v roku 1955 pracovať na myšlienke širšej colnej únie. Jeho správa sa stala dôležitou súčasťou základov Rímskej zmluvy z roku 1957, ktorou bolo zriadené Európske hospodárske spoločenstvo a v ktorej sa ustanovuje vytvorenie colnej únie medzi všetkými jeho členmi do konca ďalšieho desaťročia.

Colná únia začala platiť 1. júla 1968, teda 18 mesiacov pred plánovaným termínom, keď sa zrušili zvýšené obchodné clá v rámci Spoločenstva a zaviedol sa Spoločný colný sadzobník, ktorým sa nahradili clá jednotlivých štátov uplatňované v obchode s inými krajinami sveta.

V roku 1993 sa zrušili colné kontroly na vnútorných hraniciach a dlhé rady kamiónov na hraničných priechodoch sa tak stali minulosťou.

Pri každom ďalšom rozšírení Európskej únie sa nové krajiny tiež pripojili k colnej únii a svoje právne predpisy zosúladiť s Colným kódexom Spoločenstva. Monako, ktoré nie je členským štátom EÚ, už bolo v colnej únii s Francúzskom a Andorra a San Maríno uzavreli dohody v roku 1991. Colná únia medzi EÚ a Tureckom začala platiť v roku 1995, ale podobne ako dohoda s Andorrou je obmedzená na priemyselné výrobky a spracované poľnohospodárske výrobky.

Členovia belgickej časti Európskeho hnutia protestujú v roku 1953 v meste Liège proti hraničným kontrolám.

Ako EÚ postupuje – riadenie colnej únie

Zodpovednosť za colnú úniu nesie Európska únia. Je to jedna z mála oblastí, ktorá je známa tým, že spadá výhradne do právomoci EÚ. Vykonávanie colnej únie však spočíva na úzkych partnerstvách s členskými štátmi a medzi nimi navzájom. Európska komisia navrhuje právne predpisy v oblasti colnej únie a monitoruje ich vykonávanie. Takisto pracuje na tom, aby colnú úniu tvorili moderné, účinné a vzájomne prepojené colné správy, ktoré dokážu čeliť súčasným aj budúcim výzvam.

Komisia pomáha koordinovať činnosti colných laboratórií a vývoj a zavádzanie IT systémov a materiálov odbornej prípravy.

Colné orgány spolupracujú s príslušnými orgánmi na zaručení bezpečnosti občanov a na ochrane životného prostredia. Colní úradníci a colné orgány sú dôležitými partnermi Európskeho policajného úradu (Europol) v boji proti organizovanému zločinu. Takisto udržujú vzťahy s Eurojustom, európskou sieťou justičných orgánov, ktorá je oporou európskej spolupráce v trestnoprávných veciach, a s Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF).

Zaručovanie bezpečnosti a ochrany občanov je čoraz častejšie otázkou pokročilých technológií.

Zakotvenie v právnych predpisoch

V Rímskej zmluve z roku 1957 sa colná únia uviedla ako dôležitý základ Spoločenstva. Dnes sa ustanovenia, ktorými sa upravuje voľný pohyb tovaru, nachádzajú v Zmluve o fungovaní Európskej únie (tretia časť, hlava II). Zakazujú sa v nich clá na dovoz a vývoz tovaru medzi členskými štátmi EÚ a ustanovuje sa, že po uplatnení ustanovení Spoločného colného sadzovníka na vonkajších hraniciach EÚ sa tovar má dostať do voľného obehu.

Jedným z cieľov Európskej komisie pri navrhovaní cieľ je podpora obchodu s tretími krajinami, pričom sa zohľadňujú potreby hospodárstiev členských štátov. Rada Európskej únie rozhoduje o tom, aké clá sa uložia, a spoločne s Európskym parlamentom je zodpovedná za dohľad nad spoluprácou v colnej oblasti medzi členskými štátmi navzájom a medzi členskými štátmi a Európskou komisiou.

Spoločná obchodná politika, ktorá je ekvivalentom colnej únie, zabezpečuje jednotnú realizáciu obchodných vzťahov s tretími krajinami a je základom spoločných dovozných a vývozných režimov EÚ.

Základom riadenia colného systému je Colný kódex Únie (predtým Colný kódex Spoločenstva), odsúhlasený Európskym parlamentom a Radou Európskej únie. Komisia a vnútroštátne colné orgány pri zavádzaní nových postupov a vzniku nových výziev spolupracujú na revízií rôznych vykonávacích postupov kódexu.

Spolupráca

Vnútroštátni colní úradníci spolupracujú s kolegami z celej EÚ od Portugalska na juhozápade až po Estónsko na severovýchode, aby tak umožnili hladký prechod tovaru z hraníc na jeho miesto určenia. V Únii je približne 450 medzinárodných letísk a jej východná hranica má takmer 10 000 km a 133 obchodných cestných a železničných miest vstupu. EÚ sa snaží poskytovať čo najlepšie colné postupy a zabezpečiť, že s tovarom, ktorý vstupuje do EÚ alebo jej územie opúšťa, sa zaobchádza rovnako bez ohľadu na colné miesto vstupu alebo výstupu.

Prvotnou úlohou colných orgánov v EÚ bol tradične výber cieľ a nepriamych daní pri dovoze, ako napríklad spotrebnej dane alebo DPH. V posledných rokoch

Colné kontroly pomáhajú v boji proti terorizmu a organizovanému zločinu.

© Estonian customs

však začali colné orgány vykonávať rôzne ďalšie kontrolné úlohy súvisiace s bezpečnosťou a ochranou. Ide napríklad o bezpečnosť výrobkov a zdravotné riziká dovážaných potravín, ako aj dodržiavanie environmentálnych právnych predpisov a veterinárnych nariadení. Pokiaľ ide o bezpečnosť, z dôvodu zvýšenej hrozby teroristických útokov a väčšieho medzinárodného rozmeru organizovaného zločinu sa činnosti colných orgánov rozšírili o značné množstvo ďalších úloh. Rozšírenia EÚ v rokoch 2004, 2007 a 2013, ktorými sa pripojilo 13 nových krajín, navyše priniesli nové špecifické výzvy.

Okrem preverovania, či tovar spĺňa normy, colné orgány tiež hľadajú falošný tovar, drogové prekurzory (chemické látky, ktoré možno premeniť na drogy) a vzácne a ohrozené druhy zvierat. Špecializované laboratória poskytujú vedecké expertízy potrebné na určenie pravosti a pôvodu výrobkov alebo na určenie povahy látok.

Colní úradníci sa navyše podieľajú aj na vnútroštátnych povinnostiach, napríklad na ochrane pred nelegálnymi drogami alebo pornografiou a na podpore práce polície a imigračných služieb, a to najmä v rámci boja proti organizovanému zločinu. S čoraz vyšším objemom prepravy rastie potreba väčšej efektivity, ktorú možno dosiahnuť napríklad prostredníctvom používania najnovších detekčných technológií.

Najzreteľnejšie sa to prejavuje práve vo zvýšenom počte bezpečnostných kontrol prepravovaného tovaru v rámci boja proti hrozbe terorizmu, ktorá sa v posledných rokoch znova objavila. Zvláštna pozornosť sa venuje používaniu kontajnerov na pašovanie jadrových materiálov a rádiologických zariadení – okrem možných priamych ničivých dôsledkov útoku by sa zastavila medzinárodná doprava a obchod, čo by malo obrovské dôsledky pre svetové hospodárstvo.

Na hraničných priechodoch, v prístavoch a na letiskách sa na zníženie času potrebného na kontroly prepravovaného nákladu používajú neintrúzivne kontrolné zariadenia využívajúce röntgenové žiarenie a gamažiarenie – colní úradníci tak vidia obsah kontajnera bez toho, aby ho museli vyložiť.

Aby sa však obmedzené zdroje využívali čo najlepšie a aby sa zabránilo neprimeranému zdržovaniu legitímnej dopravy, musia sa kontroly s využitím metód riadenia rizík zamerať tak, aby boli čo najúčinnšie. Na tento účel sa používajú techniky riadenia rizík. Pokročilé systémy analýzy rizík, v ktorých sa využívajú kritériá stanovené pre celú Úniu, umožňujú colným úradníkom identifikovať vysokorizikový náklad ešte predtým, ako sa dostane na hranicu.

Vďaka koordinácii na úrovni EÚ je možná včasná výmena informácií o rizikách, čím sa zabezpečuje, že tovar, ktorý bol odmietnutý na jednom mieste vstupu, možno odhaliť pri pokuse o vstup na inom mieste. Zakaždým, keď sa identifikuje rozsiahlejší trend v nelegálnom obchode, sú v boji proti aktuálnej vlne a pri zabránení novým trendom dôležité spoločné opatrenia colných orgánov.

Colné služby bojujú aj proti pašovaniu zvierat, vtákov a rastlín.

© Belgian customs

Kontrola vozňov na železničnej trati: skener na hranici medzi Ukrajinou a Poľskom.

Spolupráca v rámci Európy aj mimo nej

Európska komisia koordinuje partnerské programy medzi staršími členskými štátmi z EÚ a štátmi, ktoré do colnej únie vstúpili len nedávno. Colným správam nových krajín tak pomáha prevziať mimoriadnu zodpovednosť za ochranu celej Európy a nielen ich vlastných hraníc. Ďalšie programy pomáhajú posilňovať postupy kontrol a presadzovanie práva v kandidátskych a susedných krajinách.

Na ochranu záujmov európskych občanov a európskych podnikov na celom svete je takisto veľmi dôležitá širšia medzinárodná spolupráca. Pri rokovaniach o dvojstranných obchodných dohodách medzi Európskou úniou a tretími krajinami majú colné záležitosti popredné miesto s cieľom zabezpečiť a uľahčiť medzinárodný obchod. Európska únia podpísala dohody o colnej spolupráci a vzájomnej administratívnej pomoci so Spojenými štátmi, Kanadou, Indiou, Japonskom, Hongkongom, Kóreou a Čínou. Týmto dohodami sa zjednodušujú a harmonizujú colné postupy, čím sa znižuje administratívne zaťaženie a náklady pre spoločnosti z EÚ. Medzinárodné dohody takisto predstavujú pomoc pri presadzovaní práv duševného vlastníctva a v boji proti podvodom.

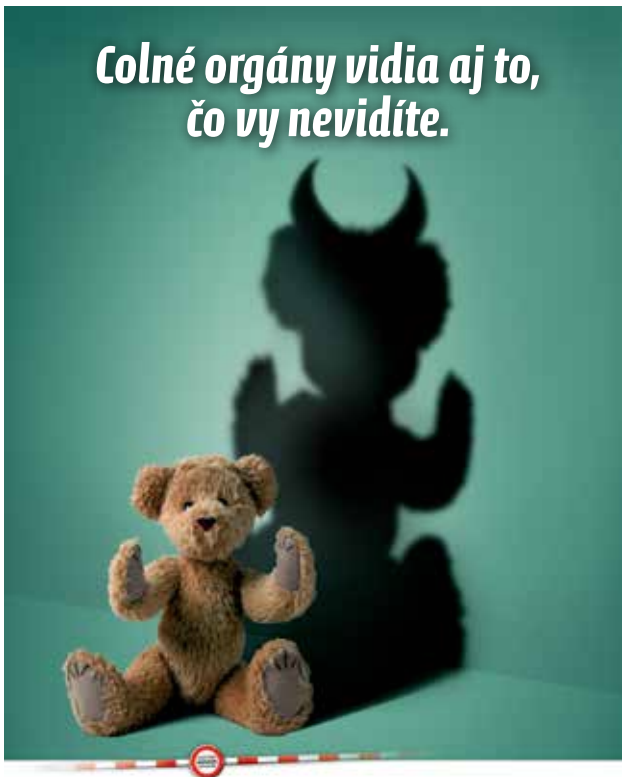
Colné orgány krajín EÚ, ako aj niektorých krajín mimo EÚ pravidelne vykonávajú spoločné colné operácie – koordinované a cielené opatrenia na boj proti pašeráctvu alebo podvodom na určitých obchodných trasách. Európsky úrad pre boj proti podvodom tieto činnosti podporuje, a to najmä poskytovaním analýz, zabezpečenej IT platformy na výmenu spravodajských informácií v reálnom čase a vysielaním vyšetrovateľov a odborníkov na vykonávanie forenzných skúšok. Do týchto činností sa príležitostne zapája Europol, Interpol a Svetová colná organizácia.

Colné orgány majú takisto kľúčovú úlohu pri zbere štatistických údajov. Údaje o obchodnom toku, ktoré zhromažďujú, pomáhajú európskym tvorcom politik identifikovať hospodárske trendy a informácie z ich záznamov zasa prispievajú k rozhodnutiam, či zaviesť obmedzenia na tovar, ktorý môže pre výrobky z EÚ predstavovať nekalú konkurenciu.

Prehliadka zhabaných falšovaných výrobkov.

Colný systém a občania

Falšovanie sa netýka len luxusného módneho tovaru. Colné orgány pravidelne konfiškujú výrobky dennej potreby, ktoré by mohli predstavovať riziko pre verejné zdravie a bezpečnosť, ako je telová kozmetika, hračky, elektrospotrebiče, slnečné okuliare, ktoré môžu poškodiť

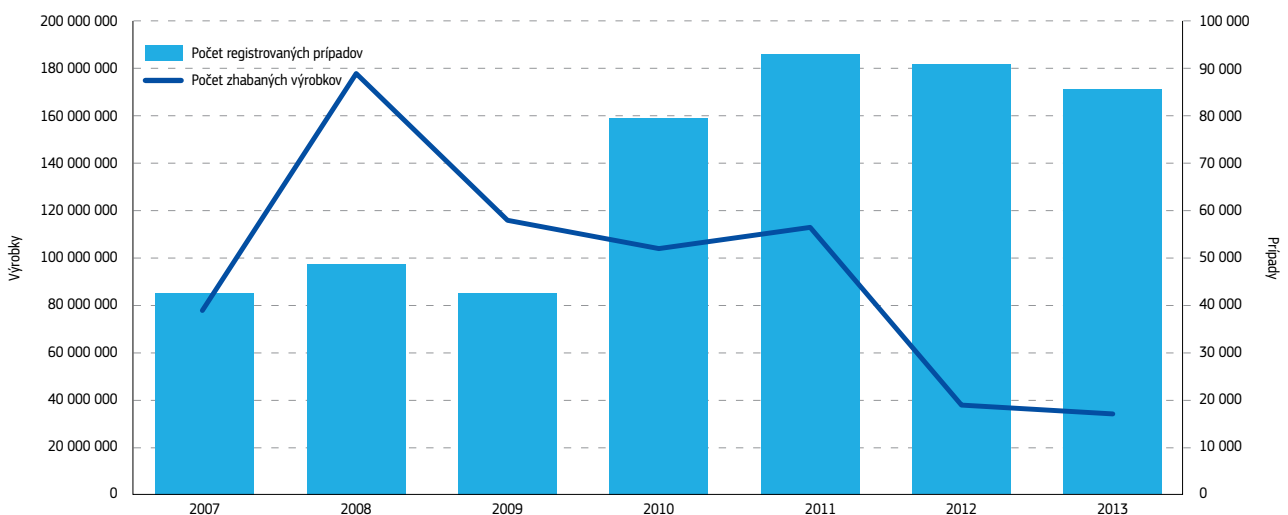
zrak, a autosúčiastky vrátane bŕzd. Obavy vzbudzujú najmä falšované lieky, ktoré predstavovali takmer štvrtinu z 36 miliónov výrobkov zadržaných v roku 2013 a ich hodnota sa odhadovala na 770 miliónov EUR.

Počet zásielok podozrivých z porušenia práv duševného vlastníctva ostáva rovnaký, pričom viac než dve tretiny zadržaných výrobkov pochádzajú z Číny. Rozhodujúcim faktorom je rozšírenie elektronického obchodu: viac než 70 % zadržaných výrobkov tvorili výrobky odoslané kuriérnou službou alebo poštou.

Aj spotrebiteľia môžu EÚ pomôcť pri potláčaní pirátstva tým, že nebudú kupovať nepravé výrobky. Ich kúpou sa kupujúci prakticky stáva účastníkom krádeže duševného vlastníctva, ktorá nie je trestným činom bez obetí. Obchod s falšovaným a pirátskym tovarom oberá výrobcov pravých výrobkov o ich legitímny zisk, odrádza od inovácií a tvorivosti a vedie k zániku pracovných miest. Nepriamo môže slúžiť aj na financovanie organizovaného zločinu.

Colné orgány takisto chránia verejné zdravie pozorným sledovaním drogových prekurzorov. Drogové prekurzory sú chemické látky, ktoré sa používajú pri legálnej výrobe napríklad farmaceutických výrobkov, parfumov, kozmetiky, hnojív a olejov. Môžu však byť mimoriadne nebezpečné, ak ich zločinci zneužijú na nezákonnú výrobu drog, ako je heroín, kokaín, extáza alebo amfetamíny. Obchod s drogovými prekurzormi nemožno

POČET REGISTROVANÝCH PRÍPADOV A VÝROBKOV ZHABANÝCH COLNÝMI SLUŽBAMI V EÚ V OBDOBÍ ROKOV 2007 AŽ 2013

zakázať, ale sleduje sa v rámci EÚ aj na medzinárodnej úrovni prostredníctvom kontrol, ktoré sú podporované opatreniami, ako je dokumentácia a označovanie, udeľovanie licencií prevádzkovateľom a ich registrácia.

Prekračovanie hraníc s alkoholom a tabakom

S výnimkou nových vozidiel a veľmi veľkých finančných čiastok v hotovosti nie sú ľudia nijako obmedzovaní v tom, čo môžu mať pri cestovaní v rámci krajín EÚ so sebou, ak majú zakúpené výrobky na osobnú potrebu, a nie na opätovný predaj. Na alkohol a tabak sa však uplatňujú osobitné pravidlá.

V niektorých krajinách je povolené preniesť viac, než sa uvádza v hraničných hodnotách stanovených v práve EÚ. Informácie o povolených množstvách vám poskytnú vnútroštátne orgány. Aby ste však mali istotu, že nebudete platiť clo ani pokutu, odporúča sa neprenášať viac ako:

- 800 cigariet,
- 400 krátkych cigár,
- 200 cigár,
- 1 kg tabaku,
- 10 litrov tvrdého alkoholu,
- 20 litrov fortifikovaného vína,
- 90 litrov vína (z toho maximálne 60 litrov šumivého vína),
- 110 litrov piva.

Tieto pravidlá sa netýkajú cestujúcich mladších ako 17 rokov, ktorí nesmú prenášať nijaký alkohol ani tabak. Cestujúci, ktorí cestujú z jednej krajiny EÚ do druhej, nemajú možnosť nakupovať bez cla.

Zjednodušenie podmienok pre podniky

Európska komisia v posledných rokoch zintenzívnila dialóg s podnikmi. Pomáha tak dosiahnuť zjednodušenie a harmonizáciu postupov v oblasti medzinárodného obchodu, najmä zjednodušenie postupov a formalít pri zbere, prezentácii, oznamovaní a spracúvaní údajov, ktoré sa vyžadujú v rámci dovozných a vývozných postupov. Na semináre a do pracovných skupín sa pravidelne pozývajú obchodné organizácie, aby tak prispeli k rozvoju nových politík a legislatívnych iniciatív.

Aby colné orgány nemuseli tovar spracúvať v každej etape jeho cesty, zosúlادili sa v rámci colnej únie tranzitné postupy. To umožňuje dočasné zrušenie ciel, daní a opatrení obchodnej politiky, ktoré sa uplatňujú pri dovoze, takže formality colného konania stačí vykonať na mieste určenia, a nie na mieste vstupu.

Európska komisia ponúka aj poradenstvo týkajúce sa colného uskladnenia, ktoré vlastníkovi umožňuje pozastaviť dovážaný tovar buď pred zaplatením dovozného cla, alebo pred jeho ďalším vývozom. V niektorých prípadoch možno spracovať tovar, ktorý podlieha colnej kontrole, a premeniť ho na výrobok, na ktorý sa uplatňuje nižšie dovozné clo, skôr než sa pustí do voľného obehu – úspory prispievajú k vytvoreniu alebo zachovaniu činností súvisiacich so spracovaním.

Európska komisia sústavne pracuje na aktualizovaní a automatizovaní postupov, čím colnému systému pomáha pri prechode od papierových formulárov k plne integrovaným elektronickým sieťam s jednotnými kontaktnými miestami pre obchodníkov.

V rámci tohto programu sa zavádzajú primerané bezpečnostné kontroly na zabezpečenie ochrany vnútorného trhu a úzko spolupracuje s celosvetovými obchodnými partnermi pri ochrane medzinárodných dodávateľských reťazcov. Spolahlívi obchodníci, ktorí vynakladajú potrebné úsilie na zabezpečenie svojej časti dodávateľského reťazca, môžu požiadať o osvedčenie schválených hospodárskych subjektov a tak získať výhody plynúce z jednoduchších postupov.

Tento program funguje od roku 2008. Členský štát môže tento status udeliť obchodníkovi, ktorý spĺňa prísne kritériá týkajúce sa dodržiavania colných predpisov, vhodného uchovávaní záznamov, finančnej solventnosti a prípadne primeraných bezpečnostných a ochranných noriem. Hoci z tohto statusu automaticky nevyplýva, že obchodníci môžu využívať zjednodušené postupy ustanovené v colných predpisoch ostatných členských štátov, môžu k nim získať prístup, ak splnia osobitné požiadavky, pričom sa už viac nebudú skúmať kritériá, ktoré sa už posúdili, čím sa zabráni duplicitě.

Príspevok do rozpočtu Európskej únie

Napriek skutočnosti, že v súčasnosti sa vo vzťahu k takmer trom štvrtinám dovozu do EÚ neplatia žiadne clá (alebo sa platia len znížené clá) a priemerná sadzba je len 1,2 %, v roku 2012 sa na clách vybralo 22 miliárd EUR. Členské štáty si z nich ponechali 25 % na pokrytie nákladov na výber, ale 16,3 miliardy EUR, čo je takmer 13 % celkového rozpočtu EÚ, sa odovzdalo EÚ. Popri odvodoch z poľnohospodárstva a výroby cukru tak clá tvoria významnú časť „tradičných“ vlastných zdrojov EÚ.

Keďže tento príjem je priamym dôsledkom uplatňovania spoločných politík, považuje sa za čistý príjem EÚ, a nie za príspevok členského štátu. To je dôležité, pretože platca cla nemusí byť vždy osobou s pobytom v členskom štáte, ktorý clo vyberá, čo komplikuje proporcionálny výber podľa jednotlivých členských štátov.

EÚ bude s dôležitými partnermi naďalej uzatvárať dvojstranné dohody o voľnom obchode, čím pokryje väčšinu obchodu EÚ. Keďže však globálny obchod jednoducho rastie, budú clá stále predstavovať dôležitý príspevok do rozpočtu EÚ.

© Fotolia XXV

Európska únia je jedným z najväčších subjektov svetového obchodu. Jej podiel na svetovom trhu je rovnaký ako podiel USA a väčší ako podiel Číny.

Výhľad – dnes, zajtra a v budúcnosti

Ekonomika Európskej únie je vo svetovom meradle jedna z tých, ktorá je najviac otvorená, a chce takou aj zostať. Obchod s ostatnými krajinami sveta sa v období rokov 1999 až 2010 zdvojnásobil a EÚ je v súčasnosti hlavným obchodným partnerom 80 krajín, čo je štyrikrát viac než USA. EÚ ako významný trh dováža viac poľnohospodárskych výrobkov z rozvojových krajín než Austrália, Kanada, Japonsko, Nový Zéland a Spojené štáty spolu. Jej colná únia musí s týmto vývojom udržať krok.

Modernizácia colnej únie a prechod na bezpapierový systém, ktoré sa zaviedli v roku 2003, sú v plnom prúde a niektoré colné správy v EÚ sa pravidelne zaraďujú medzi najlepšie na svete. Viac než 98 % colných vyhlásení sa v EÚ podáva elektronicky. Na prekonanie budúcich výzev je potrebné vyvíjať neustále úsilie. Colný systém čelí čoraz väčšej globalizácii obchodu, obchodných modelov a logistiky, ako aj trestnej činnosti a terorizmu.

Historické a geografické rozdiely a rozdiely v obchodných trasách znamenajú, že niektoré členské štáty musia znášať neprimeraný podiel záťaže. Na výzvy súvisiace s globalizáciou sa však nedá účinne reagovať izolovane. Komisia v roku 2013 načrtla plán vytvorenia spoľahlivejších a jednotnejších služieb do roku 2020 prostredníctvom modernizačných postupov, znižovaním rozdielov a reformou správnych a riadiacich štruktúr colnej únie.

V tomto ďalšom vývoji bude kľúčový program Colníctvo 2020, ktorý nadväzuje na podobné iniciatívy z obdobia rokov 2007 – 2013. Program sa spustí v roku 2014 na 7 rokov s rozpočtom vyše 500 miliónov EUR a bude slúžiť na podporu spolupráce medzi colnými orgánmi, na uľahčenie vytvárania sietí, spoločných opatrení a odbornej prípravy colníkov, ako aj na financovanie IT systémov na podporu vytvorenia celoeurópskeho plne elektronického colného systému umožňujúceho výmenu informácií v reálnom čase.

Ďalšie informácie

- ▶ **Podrobnejšia príručka o colnej únii:** http://europa.eu/legislation_summaries/customs/index_en.htm
- ▶ **Fakty a čísla:** http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/policy_issues/facts_and_figures/index_en.htm
- ▶ **Ďalšie informácie o spoločnej obchodnej politike:**
http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/commercial_policy_en.htm
<http://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/>
- ▶ **Máte otázky o Európskej únii? Europe Direct vám môže pomôcť:** 00 800 6 7 8 9 10 11 –
<http://europedirect.europa.eu>

